

ASSCHEPOES.

ER was eens een rijke man, die een zieke vrouw had. Toen de vrouw voelde dat zij sterven ging, riep zij haar eenig dochttertje bij zich aan haar ziekbed en zei tegen haar: „Kindjelijef, als ik dood ben, moet je altijd goed en braaf blijven, dan zal Onze Lieve Heer je helpen, en ik zal van uit de hemel op je neer zien en bij je zijn. Zal je dat niet vergeten?” Maar toen het meisje antwoorden wilde, zag ze dat haar lieve moeder de oogen gesloten had en gestorven was.

Daarna ging het meisje elke dag naar het graf van haar moeder en schreide daar, omdat zij zich zoo eenzaam voelde, maar zij vergat geen oogenblik de laatste woorden van haar moeder en was ook altijd lief en goed.

Toen het winter werd, spreidde de sneeuw een witte deken over het graf, en toen in het voorjaar de zon die deken weer weggenomen had, vertelde de vader aan het meisje dat hij met een andere vrouw ging trouwen.

Die tweede vrouw bracht twee dochters mee in huis; ze waren mooi met hun fijne blanke gezichtjes, maar hun hart was leelijk en zwart. Toen brak er een nare tijd voor het dochttertje aan.

„Moet die domme gans bij ons in de kamer zitten?” zeiden de beide stiefzusters. „Wie brood wil eten, moet het eerst verdienen. De deur uit met de keukenmeid!” Ze namen van het meisje haar mooie kleeven af, trokken haar een oud grijs jak aan en gaven haar klompen aan de voeten. Toen gingen ze haar uitlachen. „Kijk dat trotsche prinsesje eens aan — zie eens hoe mooi het gekleed is,” riepen ze lachend en ze zetten haar in de keuken. Daar moest het arme kind van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat zwaar werk doen; ze moest voor dag en dauw opstaan, water aandragen, het vuur aanmaken, koken en wasschen. En dat niet alleen, maar de nare stiefzusters plaagden het

meisje op alle manieren, ze bespotten haar en schudden de erwten en linzen die ze gedopt had, in de asch uit, en zeiden dan dat ze die er weer uit moest zoeken. 's Avonds, als ze niet meer kon van moeheid, mocht ze niet in haar bed gaan slapen, maar moest ze naast de haard in de asch gaan liggen. Ze zag er dus altijd erg vuil en stoffig uit, en daarom noemden ze haar Asschepoes. En aan de vader vertelden ze, dat het kind zoo lui en stout was, en dat ze daarom gestraft moest worden en moest leeren werken.

De vader geloofde alles wat zijn twee mooie dochters zeiden en liet hen begaan.

Eens zou de vader naar de kermis gaan. Hij vroeg toen aan zijn beide stiefdochters, wat hij voor hen mee zou brengen.

„Mooie kleeren!” zei de eene. „Paarlen en edelgesteenten,” zei de andere.

Maar hij hield toch nog wel een beetje van zijn eigen dochttertje en vroeg daarom: „Maar Asschepoes, zeg jij ook eens wat je graag zou willen hebben.”

„Vader,” antwoordde zij, „breng voor mij het eerste boomtakje mee, waar je in het terugkomen met je hoed tegen aan stoot.”

De man deed wat hem gevraagd werd; hij kocht voor de beide stiefzusters mooie kleeren, parels en diamanten. En toen hij op zijn terugtocht door een boschje reed, stootte hij met zijn hoed tegen een tak van een hazelaar, zoodat de hoed op de grond viel. Toen dacht hij aan het verzoek van zijn eigen dochttertje: hij brak de twijg af en stak die bij zich. Zoodra hij thuis was, gaf hij aan zijn stiefdochters de geschenken die zij gewenscht hadden, en aan Asschepoes gaf hij het hazelaars-takje. Asschepoes dankte haar vader; toen ging ze met het takje naar het graf van haar moeder en plantte het daarop; daarbij moest ze zoo schreien, dat haar tranen op het takje vielen en het begoten. Het groeide heel snel op en werd een mooi boompje. Asschepoes ging elke dag driemaal

Kam nu ons haar en poets onze schoenen!

daarheen, en bad en schreide van verdriet. Telkens als zij daar was, kwam er een wit vogeltje aangevlogen en ging op een van de takken van het boompje zitten, en wanneer Asschepoes iets hardop wenschte, dan liet het vogeltje het gewenschte voor haar op de grond vallen.

Het gebeurde eens, dat de koning van het land een groot feest liet vieren, dat drie dagen duren zou. Alle mooie meisjes uit het land werden op dat feest uitgenoodigd, want de zoon van de koning wilde uit al die meisjes de mooiste en liefste als bruid uitkiezen.

Toen de beide stiefzusters hoorden, dat zij ook op het feest waren uitgenoodigd, waren ze erg in hun schik. Ze riepen Asschepoes en zeiden: „Kam nu ons haar en poets onze schoenen, en maak de knopen en gespen van onze klee ren vast, want we gaan naar het bruiloftsfeest in het koninklijk slot!” Asschepoes gehoorzaamde, maar was bedroefd, want ze zou ook graag mee willen dansen, en toen ze de zusters geholpen had, vroeg zij aan hun moeder of ze ook gaan mocht.

„Maar Asschepoes, wat denk je wel,” zeide de vrouw. „Je zit vol stof en vol vuil; wil je zoo naar de bruiloft gaan? Je hebt geen klee ren en geen schoenen, en hoe wil je dan dansen?” Maar toen Asschepoes bleef vragen of ze mocht, zei ze ein-

delijk: „Ik heb een schotel linzen in de asch uitgeschud; als je die er in twee uur weer uitgezocht hebt, dan mag je mee gaan.”

Het meisje ging door de achterdeur naar de tuin en riep daar:

Tamme duifjes,

tortelduifjes,

Alle vogels, klein en groot,

Kom me helpen uit de nood.

Zoek vlug al de linzen uit.

Je krijgt ook wat van de buit.

Leg de gave in het schaalte,

Houd de slechte voor je maaltje.

Daar kwamen door het keukenraam twee witte duifjes naar binnen vliegen, en daarna de tortelduifjes; en achtereenvolgens zwermden alle vogeltjes die in de omtrek waren, de keuken in. En de duiven begonnen met de kopjes te knikken en pikten in de asch, en al de andere vogels pikten ook in de asch, en ze legden alle goede, gave linzen in de schaal, en aten de slechte waar wormpjes in zaten, op. Er was nog geen uur voorbij, of ze waren al klaar met hun taak en vlogen alle weer door het venster naar buiten.

Nu bracht het meisje blij de schotel aan haar stiefmoeder, want ze dacht dat ze nu naar de bruiloft zou mogen. Maar die zei: „Nee, Asschepoes, je hebt geen kleeven en je kan niet dansen, dus je zou maar uitgelachen worden.”

Toen moest Asschepoes erg huilen, omdat ze nog niet mocht, en om daar een eind aan te maken, zei de vrouw: „Als je twee schotels vol linzen binnen een uur uit de asch kan uitzoeken, dan mag je

meegaan;" want ze dacht: dat kan het kind toch nooit. Maar toen zij de twee schotels met linzen in de asch had uitgeschud, ging het meisje weer door de achterdeur naar de tuin en riep weer:

Tamme duifjes,

tortelduifjes,

Alle vogels, klein en groot,

Kom me helpen uit de nood.

Zoek vlug al de linzen uit.

Je krijgt ook wat van de buit.

Leg de gave in het schaaltje,

Houd de slechte voor je maaltje.

Daar kwamen door de keukendeur de twee witte duifjes naar binnen vliegen, en daarna de tortelduifjes, en al de andere vogels die in de omtrek waren. En de duiven begonnen met de kopjes te knikken en pikten in de asch, en de andere vogels pikten ook in de asch, en ze legden alle goede gave linzen in de schaal. En voordat er een half uur voorbij was, waren ze al klaar en vlogen alle weer door het venster naar buiten.

Nu bracht het meisje de schotel aan haar stiefmoeder met een blij gezichtje, want ze dacht dat ze nu naar de bruiloft zou mogen. Maar de vrouw zei: „Het geeft je allemaal niets, je gaat niet mee, want je hebt geen kleeren om naar het feest te gaan en je kan niet dansen; we zouden ons voor je schamen.” Daarna keerde ze het meisje de rug toe en spoedde zich met haar twee trotsche dochters naar het kasteel.

Toen nu niemand meer thuis was, ging Asschepoes naar het graf van haar moeder onder de hazelaar en riep:

Boompje, schud je heen en weer,
Gooi goud en zilver op mij neer.

Toen gooide het witte vogeltje een prachtig kleed van goud- en zilverstof naar beneden, en een paar muiltjes die met zilver en zijde gestikt waren. Vlug trok het meisje het balkleed aan en ging naar de bruiloft. De zusters en de moeder herkenden haar niet en dachten dat het een vreemde koningsdochter zijn moest, die er zoo schitterend in haar gouden kleed uitzag. Aan Asschepoes dachten ze heelemaal niet, ze meenden dat die thuis in de vuile keuken zat en bezig was met linzen uit de asch te zoeken.

Nu kwam de prins aan; die zag het schoone meisje, hij nam haar hand en danste met haar. Hij vond het zoo prettig, dat hij met niemand anders wilde dansen en haar hand niet wilde loslaten, en wanneer er een andere edelman kwam om haar voor een dans uit te noodigen, zeide de prins: „Neen, zij is mijn danseres.”

Het meisje danste tot het avond was geworden en zei toen dat zij naar huis wilde. De prins zei: „dan breng ik je naar huis,” want hij wilde zien waar dat beeldschoone meisje woonde. Maar toen ze vlak bij huis waren, wist het meisje te ontsnappen en sprong in de duiventil. De prins dacht: ik zal

Hij nam haar hand en danste met haar.

wachten tot de huisheer komt, dan kan die me helpen; en hij wachtte geduldig tot de vader thuis kwam. Toen vertelde de prins dat het mooie meisje hem hier gebracht had, maar dat zij ontsnapt was en in de duiventil was gesprongen. De vader dacht even: Zou het Asschepoes kunnen zijn? Hij zei niets en liet zijn knecht een bijl brengen, waarmee hij de duiventil insloeg, maar er zat niemand in.

Toen ze thuis kwamen, lag Asschepoes met haar vuile kleeren in de asch, en een klein olielampje brandde in de schoorsteen. Want het meisje was vlug achter uit de duiventil weggesprongen en naar het hazelaarboompje gesneld; daar had ze haar mooie kleeren uitgetrokken en die op het graf gelegd, en het witte vogeltje had ze weer meegenomen. Daarna was ze in haar grijze keukenjak weer bij de haard gaan zitten.

De volgende dag, toen het feest opnieuw begon en vader, moeder en zusters er heen waren, ging Asschepoes weer naar de hazelaar en zei:

Boompje, schud je heen en weer,
Gooi goud en zilver op mij neer.

Toen liet het vogeltje een nog veel prachtiger balkleed vallen dan de vorige dag. En toen zij daarmee op de bruiloft verscheen, was iedereen verbaasd over haar schoonheid. De koningszoon had met dansen gewacht tot ze kwam; zoodra hij haar zag, nam hij haar bij de hand en danste alleen met haar. Wanneer er een andere edelman kwam om haar voor een dans uit te noodigen, zeide de prins: „Nee, zij is mijn danseres.”

Toen het avond geworden was, wilde het meisje heengaan; de prins ging haar achterna om te zien in welk huis zij woonde; maar zij ontsnapte en snelde de tuin achter het huis in. Daarin stond een prachtige groote boom waaraan de heerlijkste peren hingen; het meisje klom, zoo vlug als een eek-

hoortje tusschen de takken door, zoodat de prins niet wist waar zij gebleven was. Hij besloot te wachten tot de heer van het huis zou komen, en toen de vader kwam, zei de prins tot hem: „Het vreemde meisje is mij ontsnapt; ik geloof dat ze in de pereboom gesprongen is.” De vader dacht: „Zou het Asschepoes kunnen zijn?” Hij liet zijn knecht een bijl brengen, waarmee hij de boom omhakte, maar er was niemand in. Toen ze in de keuken kwamen, lag Asschepoes evenals gewoonlijk bij de haard, want ze was aan de andere kant uit de boom gesprongen en naar het hazelaar-boompje gesneld, waar ze de prachtige kleeven aan het vogeltje had teruggegeven en haar grijze jak weer had aangetrokken.

De derde dag, toen de ouders en zusters vertrokken waren, ging Asschepoes weer naar moeders graf en zei tot het hazelaarboompje:

Boompje, schud je heen en weer,

Gooi goud en zilver op mij neer.

Nu liet het vogeltje een kleed vallen, dat zoo prachtig was en zoo heerlijk schitterde, dat het de vorige ver overtrof, en de muiltjes waren heelemaal van goud. Toen zij in dit kleed op de bruiloft kwam, waren allen verstomd van bewondering. De prins wilde met niemand dansen dan met haar, en als een ander van de gasten met haar dansen wilde, zei hij: „Dit is mijn danseres; zij danst alleen met mij.”

Toen het avond werd, moest Asschepoes weg. De prins wilde haar vergezellen, zij mocht hem nu niet weer ontsnappen, maar toch was zij hem te vlug af. Maar de prins had een list bedacht en de heele trap met pek laten besmeren, en terwijl het meisje vliegensvlug de trap afsnelde, was het linker muiltje aan het pek blijven kleven. De prins raapte het op, en zag hoe klein en sierlijk dat muiltje was, en geheel van goud. De volgende morgen ging hij daarmee naar de vader van Assche-

poes en zei tot hem: „Geen ander meisje zal mijn vrouw worden, dan zij aan wier voet dit gouden muiltje past.” Toen de beide zusters dit hoorden, waren ze blij, want zij hadden kleine voeten en dachten zeker, dat het muiltje hen wel passen zou. Dus ging eerst de oudste met het schoentje in haar kamer om het aan te passen, en haar moeder ging mee om haar te helpen. Maar zij kon er met de groote teen niet inkomen, het muiltje was haar te nauw. Toen reikte de moeder haar een mes aan

Toen reikte de moeder haar een mes aan.

en zei: „Hak je teen af; als je koningin bent, hoef je niet meer te lopen.” Het meisje deed wat haar moeder zeide; ze wong haar verminkte voet in het muiltje, beet haar tanden op elkaar om niet te schreeuwen van de pijn, en ging naar de koningszoon. Deze zette haar als zijn bruid op zijn paard en reed met haar weg. Maar ze moesten langs het graf rijden, en toen ze daar voorbij kwamen, zaten de twee duifjes op de hazelaar en riepen:

Roekoekoe, roekoekoet,
In het schoentje is bloed,
Voor haar voet is het te klein,

Dit kan de echte bruid niet zijn.

Nu keek de prins naar haar voet en zag dat er bloed uit druppelde. Hij wendde zijn paard om, bracht de valsche bruid naar haar huis terug en zeide dat dit niet de echte was; de andere zuster moest het muiltje passen. Nu ging deze in haar kamer; gelukkig kwamen de teenen goed in het schoentje, maar haar hiel was te groot. Haar moeder gaf haar een mes aan en zei: „Hak een stuk van je hiel af; als je koningin bent, hoef je toch niet meer te loopen.” Het meisje deed wat haar moeder zeide; ze wrong haar verminkte voet in het muiltje, klemde haar tanden op elkaar om niet te schreeuwen van de pijn, en ging naar de koningszoon. Deze zette haar als zijn bruid op het paard en reed met haar weg. Toen ze langs het hazelaarboompje reden, zaten de twee duifjes op een tak en riepen:

Roekoekoe, roekoekoet,
In het schoentje is bloed,
Voor haar voet is het te klein,
Dit kan de echte bruid niet zijn.

De prins keek naar haar voet en zag hoe het bloed uit het muiltje stroomde, en dat de witte kous heelemaal rood gekleurd was. Hij wendde zijn paard om en bracht de valsche bruid naar haar huis terug.

„Dit is ook niet de echte,” zei de prins; „heb je geen andere dochter?”

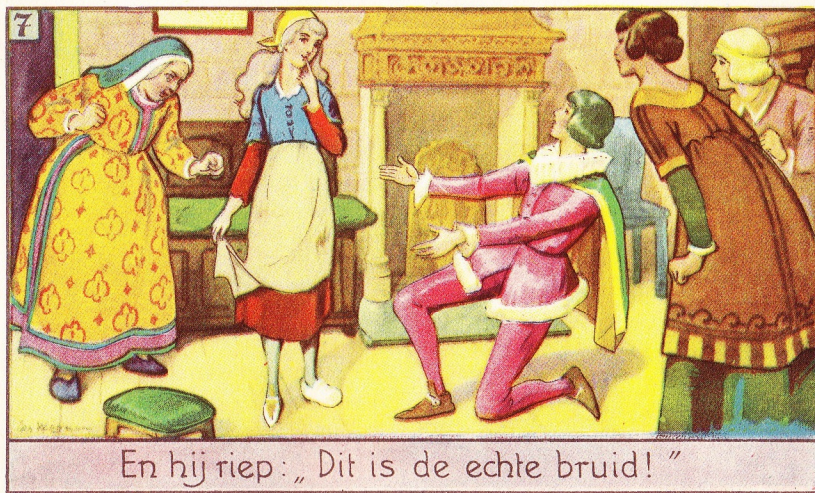
„Nee,” zei de man. „Of ja, er is nog een dochttertje van mijn overleden vrouw, maar dat is een armzalig klein Asschepoesje; dat kan onmogelijk de bruid zijn.” De prins zei, dat hij dat meisje toch zien wilde, maar de moeder antwoordde: „Nee, dat kan niet, ze ziet er veel te vuil uit om zich te vertoonen.” Maar de koningszoon wilde Asschepoes met alle geweld zien, en ze moesten haar dus wel roepen. Vlug waschte zij eerst haar gezicht en haar handen schoon, ging toen naar boven waar

de prins was en maakte een neiging voor hem, terwijl hij haar het gouden muiltje aangaf. Nu ging zij op een voetenbankje zitten, trok haar voet uit de lompe klomp en stak die in het muiltje, en dat paste alsof het opzettelijk voor haar gemaakt was. Toen zij zich oprichtte en de prins haar aankeek, herkende hij het mooie meisje dat met hem gedanst had en riep: „Dit is de echte bruid.”

De moeder en de beide zusters schrokken en werden bleek van woede, maar de prins zette Asschepoes op zijn paard en reed met haar weg. Ten ze langs het boompje reden, riepen de twee witte duifjes:

Roekoekoe, roekoekoet,
In het schoentje is geen bloed,
Aan haar voetje past het fijn,
Dit moet de echte bruid wel zijn.
Zoodra ze dit geroepen hadden, vlogen ze allebei van het boompje af naar Asschepoes toe en gingen op haar schouders zitten, de eene rechts en de andere links en bleven daar zitten tot ze aan het kasteel van de koning kwamen.

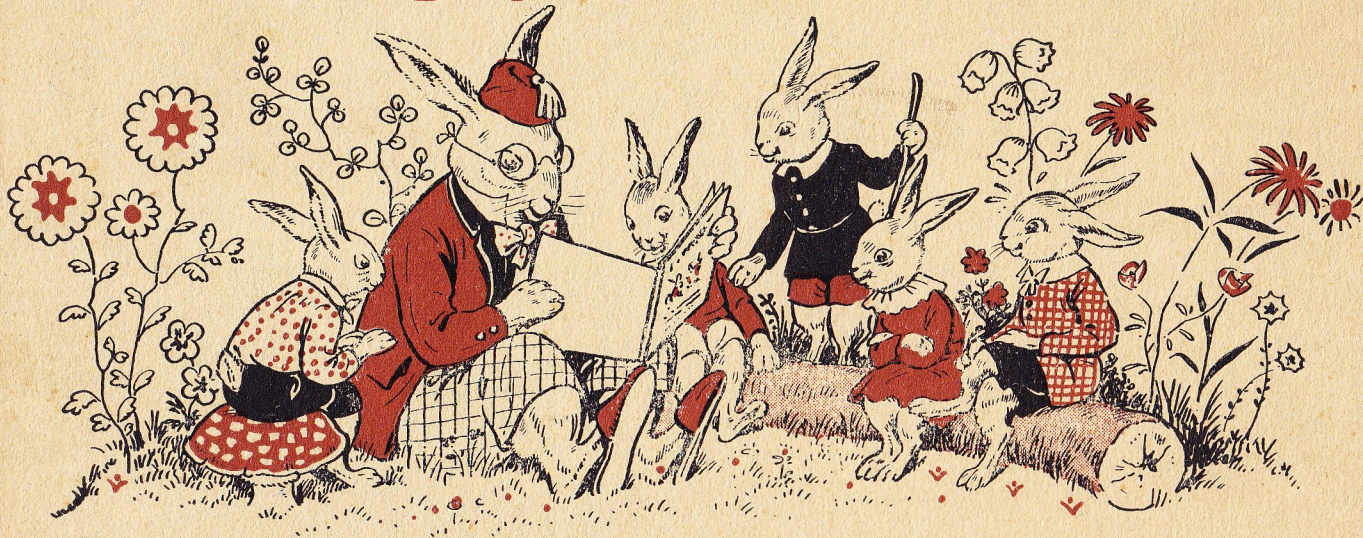
Toen de bruiloft gehouden werd, kwamen de valsche zusters met een vriendelijk gezicht, om deel te nemen

En hij riep: „Dit is de echte bruid! ”

aan de feesten, en ze deden alsof ze zich in het geluk van Asschepoes verheugden. Bij de optocht naar de kerk liep de oudste zuster rechts en de jongste zuster links van de bruid. Daar kwamen de twee duiven aanvliegen en pikten van elke zuster het eene oog uit. Toen het huwelijk gesloten was en de stoet terugkeerde, liep de oudste zuster links en de jongste rechts, en nu pikten de duiven elk het andere oog uit. Zoo werden de zusters voor hun slechtheid en valscheid gestraft.

Sprookjesboeken van Vader Haas

NAVERTELD DOOR FELIX ORTT MET PRENTJES VAN JAN WIEGMAN

DERDE BOEKJE

UITGAVE VAN HAAS' AZIJNFABRIEKEN N.V.

— — — HAARLEM — — —

Sprookjesboeken van Vader Haas

DERDE BOEKJE

Sprookjes van Grimm, voor de kleintjes naverteld

DOOR

FELIX ORTT